

Araştırma Makalesi • Research Article

Anadolu Üniversitesi Öğrencilerinin Kent Konseyi Algısı*

The Perception Of Students Of The Anadolu University About the “City Councils”

Duru Şahyar Akdemir a**

a Dr. Öğr. Üyesi, Anadolu Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü, Eskişehir/Türkiye.
ORCID: 0000-0003-2374-9770

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Başvuru tarihi: 30 Mayıs 2018
Düzeltilme tarihi: 20 Ekim 2018
Kabul tarihi: 19 Kasım 2018

Anahtar Kelimeler:

Kamu Yönetimi
Katılım
Algı
Kent Konseyleri
Anadolu Üniversitesi

ÖZ

5393 sayılı “Belediye Kanunu” ile kurulan kent konseyleri yönetmeliğinin altıncı maddesi kent konseylerinin görevlerini tanımlamaktadır. Bu görevlerden bir tanesinin de “çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamak” olduğu belirtilmiştir. Ancak gençlerin kent konseyi gibi yerel katılım mekanizmaları aracılığıyla karar alma süreçlerine katılımları oldukça düşüktür. Bunun nedenlerinden biri de gençlerin yerel karar alma süreçlerine nasıl katılacakları hakkında bilgi sahibi olmamalarıdır. Çalışmada Anadolu Üniversitesi öğrencilerinin genel olarak kent konseyleri ve özelde ise Eskişehir’de yer alan kent konseylerine yönelik bilgi, algı ve tutumlarının tespit edilmesi amacıyla gerçekleştirilmiş olan saha çalışması sonuçlarına yer verilmiştir. 1005 kişiyle anket tekniği uygulanarak elde edilen sonuçlar gençlerin kent konseylerine yönelik algılarının belirlenmesi açısından büyük önem arz etmektedir.

ARTICLE INFO

Article history:

Received 30 May 2018
Received in revised form 20 October 2018
Accepted 19 November 2018

Keywords:

Public Administration
Participation
Perception
City Councils
Anadolu University

ABSTRACT

The sixth article of the Law No. 5393 describes the duties of city councils. One of these duties was stated as "to increase the activities of children, young people, women and the disabled in social life and make them to take an active role in local decision-making mechanisms". However, young people's participation in the decision-making process through local participation mechanisms is very low. One of the reason for this is that young people do not have information about how to participate in local decision-making processes. This study covers the results of the field work carried out in order to determine the knowledge, perception and attitudes of Anadolu University students towards city councils. Within the scope of the research a survey was conducted with 1005 people. The survey results are important for determining the perceptions of young people towards city councils. By the way, city councils in this framework will be able to self-criticize whether they fulfill their duties.

1. Giriş

Katılım kavramının iki boyutu bulunmaktadır. Buna göre ilk olarak siyasal katılım “bireylerin ve grupların ulusal ve yerel düzeyde siyasal yöneticilerini seçmek ve yöneticileri kendi istek ve çıkarları doğrultusunda karar almalarını sağlamaya yönelik gösterdikleri her türlü davranış ve eylem” olarak tanımlanmaktadır. Oy kullanmak ve seçim kampanyalarına

katılmak siyasal katılım örnekleri arasında yer almaktadır. Diğer taraftan yönetsel katılım ise “seçim ve seçime ilişkin faaliyetler dışında kamu hizmetleriyle ilgili temel kararların hazırlanması, olgunlaştırılması, karara dönüştürülmesi ve bu kararların uygulanması aşamalarından birine, bir kaçına veya tamamına, o kararda doğrudan ya da dolaylı olarak etkilenecek olanların katkıda bulunması” anlamına gelmektedir (Eryılmaz, 2016: 61-62). Ancak birçok kişi

*9-11 Kasım 2017 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş olan Uluslararası Politik, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Kongresi’nde sunulmuş olan “Yerel Karar Alma Mekanizmalarına Üniversite Öğrencilerinin Bakışı: Eskişehir’de Bulunan Kent Konseyleri Örnekleri Üzerine Bir İnceleme” adlı bildirinin gözden geçirilmiş ve genişletilmiş halidir. Saha araştırması 1709E492 no.lu Anadolu Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi kapsamında gerçekleştirilmiştir.

**Sorumlu yazar/Corresponding author
e-posta: dsakdemir@anadolu.edu.tr

katılım kavramını sadece siyasal boyutuyla algılamakta ve oy vermenin katılım süreci açısından yeterli bir eylem olduğunu düşünmektedir. Bu durumda oy kullanma şeklinde anlaşılan siyasal katılım gerçekleşmekte ancak “seçim ve seçime ilişkin faaliyetler dışında, kamu hizmetleriyle ilgili kararların” alınması süreçlerine katılım olarak tanımlanan yönetsel katılım gerçekleşmemektedir (Eryılmaz, 2016: 62).

Türkiye’de ilk defa kent konseyleri vatandaşların yönetime aktif katılımlarının sağlanması için bir araç olarak -ya da bir yönetim mekanizması olarak- 2005 yılında çıkarılan 5393 sayılı “Belediye Kanunu” ile kurulmuştur. Yasada kent konseylerinin “kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini” hayata geçirmeye çalışan mekanizmalar olduğu belirtilmektedir (5393 sayılı kanun, 2005, madde 76). Kent konseyleri yönetmeliğinin 6. Maddesinin -ğ- fıkrasında da gençlerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerinin artırılması ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif olarak yer almalarının sağlanması da kent konseylerinin görevleri arasında sıralanmaktadır. Zira yine ilgili yönetmeliğin dördüncü maddesinin -c- fıkrasında kent konseylerinin organları arasında yer alan meclisler ve çalışma gruplarından söz edilirken “kadın ve gençlik meclisleri başta olmak üzere” ifadesi kullanılarak ilgili meclislerin kent yönetiminde aktif yer almak için en önemli araçlar olduğu vurgulanmıştır (Kent Konseyi Yönetmeliği, 2006).

Ne var ki gençlerin kent konseyleri aracılığıyla karar alma süreçlerine katılımlarının düşük olduğu değerlendirilmektedir. Bu durumun birden çok nedeni bulunabilir. Söz konusu nedenlerden biride gençlerin kent konseyleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmamalarıdır. Gençlerin kent konseyleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaları onların yerel düzeyde karar alma süreçlerine katılım davranışlarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Çalışmada Anadolu Üniversitesi öğrencileri ile yapılan saha araştırmasının sonuçlarına değinilmektedir. Çalışmanın üç temel amacı bulunmaktadır. Bunların ilki Anadolu Üniversitesi öğrencilerinin kent konseyleri konusundaki genel bilgi, algı ve tutumlarının ölçülmesidir. Çalışmanın ikinci amacı Eskişehir ili özelinde gençler arasında kent konseylerinin bilinirliğinin ölçülmesidir. Üçüncü amaç ise öğrencilerin yerel düzeyde karar alma süreçlerine katılım konusundaki görüşlerinin belirlenmesidir.

2. Türkiye’de Kent Konseylerinin Gelişimi

Kent konseylerinin kurulmasında etkili olan iki önemli gelişme bulunmaktadır. Bunlardan ilki 1992 yılında gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler (BM) Rio Zirvesi ikincisi ise 1996 yılında gerçekleştirilen Habitat II Konferansı’dır (Zeren, 2017:6-15).

1992 yılında Rio Zirvesi’nin gerçekleşmesine ortam hazırlayan süreç 1970 sonrasında insanın yerküreye vermekte olduğu zararın tartışılmaya açılmasıyla ve dünyanın doğal dengesinin bozulmakta olduğunun fark edilmesiyle başlamıştır (Emrealp, 2005: 13). 1972 yılında Stockholm’de gerçekleştirilen “İnsan Çevresi Konferansı” da “çevrenin taşıma kapasitesine”, “ekonomik ve sosyal gelişmenin çevre

ile bağlantısına” ve “sürdürülebilir kalkınma” konularına odaklanmıştır (Tosun vd., 2016: 87). Bu konferansın devamı niteliğindeki ikinci konferans ise 1992 yılında Rio de Janeiro’da gerçekleştirilen “Çevre ve Kalkınma Konferansı” olmuştur. Rio Zirvesi olarak da adlandırılan konferansta çevre ve kalkınma sorunlarına değinilmiştir. Zirve sonucunda “Gündem 21”, “Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi”, “İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi”, “Ormanların Sürdürülebilir Yönetimi Konusundaki İlkeler Bildirimi” ve “Çevre ve Gelişme Üzerine Rio Bildirgesi” ortaya çıkmıştır (Karasu vd., 2018: 60). Bu belgeler içinde konumuz açısından en önemlisi Gündem 21 adlı belgedir. Gündem 21 belgesinin önsözünde insanlığın önemli bir dönemde olduğu; bu dönemde yoksulluğun, açlığın, hastalıkların arttığından söz edilmiş; ülke içindeki ve ülkeler arasındaki gelir eşitsizliklerinin derinleştiğine ve ekosistemlerdeki bozulmalara dikkat çekilmiştir (Agenda 21, 1992: 3). Bu sorunlarla başa çıkmak içinse “küresel bir ortaklık” tesis etmek gerektiği ve bu kapsamda da ulusların kendi “strateji, plan ve programlarını” oluşturmaları yani kendi Ulusal Gündem 21’lerini oluşturmaları gerektiği dile getirilmiştir (Agenda 21, 1992: 3). Ancak Ulusal Gündem 21’in oluşması öncelikle Yerel Gündem 21’lerin ortaya konulmasına bağlıdır. Zira bu durum Gündem 21 belgesinin “Yerel Gündem 21” ile ilgili bölümü olan 28. Bölümü’nde de belirtilmiştir. Burada Gündem 21’e konu olan sorunların kaynaklarının yerel düzeyde geliştiği dolayısıyla söz konusu sorunların çözümü için de öncelikle yerelden başlayan bir harekete geresinim duyulduğu ifade edilmektedir. 28. bölümde ayrıca dört temel hedeften söz edilmektedir. Bu hedeflere göre özetle ilk olarak her bir ülkedeki yerel makamlar halkla istişare ederek fikir birliği içinde Yerel Gündem 21’lerini oluşturmalıdır. İkinci olarak, uluslararası toplum da yerel otoriteler arasındaki “işbirliğini artırıcı” istişare sürecini geliştirmelidir. Üçüncü olarak ise, yine işbirliği, bilgi paylaşımı ve koordinasyon sağlamak için yerel birliklerin ve temsilcilerin, dernek temsilcilerinin aralarındaki ilişkilerin güçlendirilmesi gerekmektedir. Son hedef ise “kadınların ve gençlerin” karar alma süreçlerinde temsil yetlerinin artırılmasıdır. Bu hedeflere ulaşmak için yerel makamların gerekli önlemleri almaları istenmiştir (Agenda 21, 1992: 285).

Kent Konseylerinin kuruluşunda etkili olan diğer gelişme ise 1996 yılında İstanbul’da gerçekleşmiş olan “BM İnsan Yerleşimleri Konferansı” diğer bir adıyla Habitat II Konferansı’dır. Bu konferansta “kentlere yönelik göçün yavaşlatılması, küçük ve orta ölçekli kentlerin geliştirilmesi” gibi konular üzerinde durulmuş, “demokratik, insan haklarına saygılı, şeffaf, katılımcı ve halka hesap veren yönetimler” hakkında konuşulmuştur (Karasu vd., 2018: 40 ve Çelik, 2013:217). Ayrıca konferansa katılım gösteren ülkelerden “katılımcı bir süreçle” ulusal raporların talep edilmesi ve Türkiye’nin de bu talebi yerine getirmesi katılım ve çok paydaşlı bir yönetim sürecinin Türkiye’nin gündemine gelmesinde neden olmuştur (Tekeli, 2015). Habitat II Konferansı’nın amaçları “Herkes için yeterli konut” ve “Kentleşen bir dünyada sürdürülebilir insan yerleşmelerinin geliştirilmesi” olarak belirlenmiş ve sürdürülebilir kalkınma konusu da temel gündemlerden biri olarak ele alınmıştır (Habitat Gündemi ve İstanbul Deklarasyonu, 1999: 5). Belgede sürdürülebilir kalkınma için “demokrasi, insan haklarına saygı, şeffaf, temsili ve sorumlu hükümet ve yönetimin yanı sıra sivil toplumun etkin katılımı” ilkelerinin hayata geçilmesi gerektiğinin altı çizilmiştir. Ayrıca

konferansın sonucunda kabul edilen “İnsan Yerleşimleri Hakkında İstanbul Bildirgesi” ve “Habitat Gündemi” belgelerinde önceki konferanslarda yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde hayata geçirilen eylemler ile sürdürülebilir kalkınma meselelerinin ele alındığından söz edilmiş, kentlerin ve kasabaların “büyümenin motorları” olduğunun altı çizilmiştir (Habitat Gündemi ve İstanbul Deklarasyonu, 1999, 6). Bu çerçevede Habitat II Konferansı, 1992 Rio Zirvesinde ortaya konan “Gündem 21” belgesinin hayata geçirilmesi için yerel yönetimlerin “hayatı” önemini vurgulayan ve kamu sektörü, özel sektör ve sivil toplumun işbirliğine dikkat çeken bir belge olarak yorumlanabilir (Emrealp, 2005: 23).

Bu gelişmelerin ışığında ülkemizde temel amacı “katılımcılığı yerel düzeyde sağlamak” olan Yerel Gündem 21 (YG-21) uygulamalarına 1997 yılını takiben başlanmıştır (Uslu vd., 2018: 118-119). Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı’nın katkılarıyla aşama aşama gerçekleştirilen projeler; “Türkiye’de Yerel Gündem 21’lerin Teşviki ve Geliştirilmesi”, “Türkiye’de Yerel Gündem 21’lerin Uygulanması”, “Türkiye’de Yerel Gündem 21 Yönetişim Ağı Yoluyla BM Binyıl Bildirgesi Hedefleri ve Johannesburg Uygulama Planının Yerelleştirilmesi Projesi”, “Türkiye’de Yerel Gündem 21 Yönetişim Ağı Kanalıyla BM Binyıl Kalkınma Hedeflerinin Yerelleştirilmesi Projesi”, “Kent Konseylerinin Güçlendirilmesi ve Yerel Demokratik Yönetişim Mekanizmaları Olarak İşlev Görmelerine Yönelik Eğitim ve Kapasite Geliştirme Desteği sağlanması Projesi” olarak sıralanabilir (Soygüzel, 2012: 5-6). YG-21 kapsamında geliştirilen uygulamalardan biri de kent konseyleridir.

3. Kent Konseylerinin Yapısı ve İşleyişi

Kent konseyleri 2005 yılında çıkarılan 5393 sayılı Belediye Kanunu’nu ile kurulmuştur. İlgili kanunun 76. Maddesi’nde kent konseylerinin işlevleri “kent vizyonunun ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesi”, “kent hak ve hukukunun korunması” ve “sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini” hayata geçirmek olarak belirlenmiştir. İlgili maddede, belediyelerin kent konseylerinin faaliyetlerinin “etkin ve verimli yürütülmesinde” konseylere “yardım ve destek” sağlamakla görevli olduğu belirtilmektedir. Ayrıca kent konseyleri tarafından oluşturulan kararların “belediye meclisinin ilk toplantısında” gündeme alınacağı da yine bu maddede belirtilmiş diğer bir husustur (5393 sayılı kanun, 2005, madde 76). Kent konseyinde oluşan görüşlerin bu şekilde belediye meclisine iletilmesi; kent konseylerinin yerel karar alma süreçlerine katılabilmeleri açısından önemlidir.

2006 yılında çıkarılan ve 2009 yılında bazı maddeleri düzenlenen Kent Konseyleri Yönetmeliği ile kent konseylerinin çalışma usul ve esasları belirlenmiştir. İlgili yönetmeliğe göre kent konseyleri “belediye teşkilatı olan yerlerde, mahalli idareler genel seçim sonuçlarını izleyen 3 ay içinde”, “mahallen en büyük mülki idare amiri veya temsilcisi, belediye başkanı veya temsilcisi, sayısı 10’u geçmemek üzere illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, mahalle sayısı yirmiyeye kadar olan belediyelerde bütün mahalle muhtarları, diğer belediyelerde belediye

başkanının çağrısı üzerine toplanan mahalle muhtarlarının toplam muhtar sayısının %30’unu geçmemek ve 20’den az olmamak üzere kendi aralarından seçecekleri temsilcileri, beldede teşkilatını kurmuş olan siyasi partilerin temsilcileri, üniversitelerden ikiden fazla olmamak üzere en az bir temsilci, üniversite sayısının birden fazla olması durumunda her üniversiteden birer temsilci, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, baroların ve ilgili derneklerin ile vakıfların temsilcileri, kent konseyince kurulan meclis ve çalışma gruplarının birer temsilcisi”nin katılımı ile kurulmaktadır. İlk toplantının gerçekleşmesi için belediye başkanı çağrıda bulunmaktadır (Kent Konseyi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, 2009, madde 8 ve 5 (2)). Bu çerçevede kent konseyleri sivil toplum örgütlerini, meslek örgütlerini, yerel ve merkezi yönetimi bir araya getiren sivil bir platform olarak düşünülebilir. Kent konseyleri belediyeler tarafından kurulan siyasi kurumlar olarak algılanmaktadır (Soygüzel, 2012: 22). Oysa ilgili kanunda da ifade edilmiş olduğu gibi kent konseyleri sadece ilk seferinde belediye başkanının çağrısıyla oluşan ancak sonrasında genel kurul tarafından seçilen üyeler ile yürütülen bağımsız bir yönetim mekanizmasıdır.

Kent Konseyleri; “Genel Kurul”, “Yürütme Kurulu”, “Kent konseyi başkanı” ve “Meclisler ve çalışma grupları” olmak üzere dört organdan oluşmaktadır (Kent Konseyi Yönetmeliği, 2006, madde 9 ve Kent Konseyi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, 2009, madde 4). Kent konseyinin en yetkili organı olarak Genel Kurul önceki paragrafta belirtilen kişiler ve temsilcilerden oluşmakta ve yılda en az iki kez toplanmaktadır. Yürütme Kurulu ise Genel Kurul tarafından iki yıl için seçilmekte ve en az beş kişiden oluşmaktadır (Kent Konseyi Yönetmeliği, 2006, madde 9). Genel kurul tarafından seçilen Kent konseyi başkanının görev süresi de “yürütme kurulunun görev süresiyle paralel olmak üzere ilk dönem için iki yıl, ikinci dönem için üç yıldır” (Kent Konseyi Yönetmeliği, 2009, madde 7). Son olarak meclisler ve çalışma grupları ise kent konseyleri tarafından “kent konseyinin görev alanına giren konularda” oluşturulan birimlerdir. Bu birimler “yönetişim anlayışına dayalı ve sürdürülebilir kalkınma içinde çeşitli toplumsal kesimlerin kent yönetimine katkıda bulunmalarını, kaliteli ve yaşanılabilir bir kentin yönetiminde aktif rol almalarını hedefleyen ve gönüllülük esasında oluşmuş ortak yapıları” ifade etmektedir (Kent Konseyi Yönetmeliği, 2006, madde 4). Kent Konseyleri yapısı içinde yer alan en önemli meclisler hiç kuşkusuz kadın ve gençlik meclisleridir. Bu meclislerin önemi; temsil ettiği grupların “yapısal ve toplumsal-kültürel engeller” nedeniyle toplumsal yaşama katılım gösterememelerinden kaynaklanmaktadır ve bu nedenle söz konusu meclislerinin temel amacı “kent konseyi aracılığıyla” kendi gruplarına has “ihtiyaç ve taleplerinin gündeme getirilmesini sağlamaktadır” (Sumbas vd., 2018: 66).

Diğer taraftan kent konseylerinin görevleri ise ilgili yönetmelikte şöyle belirtilmektedir: “Yerel düzeyde demokratik katılımın yaygınlaştırılmasını, hemşerilik hukuku ve ortak yaşam bilincinin geliştirilmesini, çok ortaklı ve çok ortaklı ve çok aktörlü yönetim anlayışının benimsenmesini sağlamak; sürdürülebilir gelişme sorunlarının çözümüne yönelik uzun dönemli bir planın hazırlanması ve uygulanmasını sağlamak; kente ilişkin temel stratejiler ve

faaliyet planlarının belirlenmesinde, uygulama ve izleme süreçlerinde tüm kenti kapsayan ortak bir aklın oluşturulmasına katkıda bulunmak; Yerellik ilkesi çerçevesinde katılımcılığı, demokrasiyi ve uzlaşma kültürünü geliştirmek; Kentin kimliğine ilişkin tarihi, kültürel, doğal ve benzeri değerlere sahip çıkmak ve geliştirmek; Kent kaynaklarının etkili, verimli ve adil kullanımına katkıda bulunmak; Sürdürülebilir kalkınma anlayışına dayalı kentin yaşam kalitesini geliştiren, çevreye duyarlı ve yoksulluğu giderici programları desteklemek; Sivil toplumun gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkıda bulunmak; Çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamak; Kent yönetiminde saydamlık, katılım, hesap verebilirlik, öngörülebilirlik ilkelerinin uygulanmasına katkıda bulunmak; Kent konseyinde oluşturulan görüşlerin değerlendirilmek üzere ilgili belediyeye gönderilmesini sağlamak” (Kent Konseyi Yönetmeliği, 2006, madde 12).

Bu çerçevede kent konseyleri yerel düzeyde “kentteki tüm paydaşları” bir araya getiren; toplumda yer alan her kesimin karar alma süreçlerine katılımını sağlayan; kent kültürünü ve hemşerilik ruhunu geliştiren; hesap verebilirlik, şeffaflık, sürdürülebilir kalkınma gibi ilke ve hedeflere ulaşmak için çalışan bir yönetim mekanizması ve “ortaklık modeli” görünümündedir (Bulut, 2013: 86-87).

4. Eskişehir’de Yer Alan Kent Konseyleri

Eskişehir ilinde üç tane kent konseyi bulunmaktadır. Bunlar Eskişehir Kent Konseyi, Odunpazarı Kent Konseyi ve Tepebaşı Sağlık Kent Konseyi’dir.

2009 yılından bu yana çalışmalarını sürdüren Eskişehir Kent Konseyi’nde aktif olarak çalışan Kadın Meclisi ve Gençlik Meclisi bulunmaktadır. Konseyin Afet Çalışma Grubu, Araba Yok Çalışma Grubu, Bağımlılık Çalışma Grubu, Çevre Sağlık Çalışma Grubu, Enerji Çalışma Grubu, Fotoğraf Çalışma Grubu, Gençlik Çalışma Grubu, Hayvan Hakları Çalışma Grubu, İş Sağlığı ve İş Güvenliği Çalışma Grubu, Kültür Sanat Çalışma Grubu, Pazaryerleri Çalışma Grubu, Spor Çalışma Grubu ve Türk Sanat Müziği Çalışma Grubu gibi kendi alanlarında uzmanlaşmış ve gönüllü kişilerden oluşan çalışma grupları bulunmaktadır (Eskişehir Kent Konseyi, 2018).

Odunpazarı Kent Konseyi 2014 yılından bu yana hareketlilik göstermektedir. Odunpazarı Kent Konseyi bünyesinde dört tane meclis bulunmaktadır. Bu meclisler; Kadın Meclisi, Gençlik Meclisi, Çocuk Meclisi ve Spor Meclisi’dir. Konseyin Kadın Meclisi ve Spor Meclisi aktif olarak çalışmalar yürütmektedir. Çocuk Meclisi ve Gençlik Meclisi ise çalışmalarına yeni başlamıştır. Konsey bünyesinde yer alan çalışma grupları ise Sanatçıya Vefa Çalışma Grubu, İnsan Hakları Çalışma Grubu, Çevre Çalışma Grubu, Bisiklet Çalışma Grubu, Tiyatro Çalışma Grubu, Hayvan Hakları Çalışma Grubu, Hamamyolu Çalışma Grubu, Kültür Sanat ve Edebiyat Çalışma Grubu, Afet Çalışma Grubu, Gönül Dostları Çalışma Grubu, Teknolojiyi Nasıl Kullanmalıyız Çalışma Grubu, Geleneksel Sanat Tasarım Çalışma Grubu olarak sıralanabilir (Odunpazarı Kent Konseyi, 2018).

Tepebaşı Sağlık Kent Konseyi’nin¹ kuruluş çalışmaları 1999 yılında başlamıştır ve konsey ilk genel kurulunu 2000 yılında gerçekleştirmiştir. Konsey 2001 yılında “Sağlıklı Kentler Hareketi”ne katılmıştır (Eskişehir Sağlık Kent Profili, 3). Konseyin çalışmaları çevre, sağlık alanlarında yoğunlaşmaktadır. Tepebaşı Sağlık Kent Konseyi’nin de yine Gençlik Meclisi ve Mahalle Meclisi bulunmaktadır.

5. Anadolu Üniversitesi Öğrencilerinin Kent Konseylerine Yönelik Algılarının Araştırılması

Kent konseylerinin daha önce de ifade edilmiş olduğu gibi “demokratik katılımın yaygınlaştırılması”, “uzlaşma kültürünün geliştirilmesi”, “sivil toplumun gelişmesine ve kurumsallaşmasına” katkı sağlanması, yönetim ilkelerinin kent yönetiminde hayata geçilmesi gibi önemli görevleri bulunmaktadır (Kent Konseyi Yönetmeliği, 2006, madde 12). Bu sıralanan görevlere ek olarak kent konseylerinin “çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamak” olarak ifade bulan bir diğer görevi çalışmanın çıkış noktasını oluşturmaktadır. Ayrıca belirtmek gerekir ki uluslararası kamuoyunda da “gençlerin katılımlarının artırılması” ve “karar alma süreçlerine katılımlarının teşvik edilmesi” konuları üzerinde önemle durulan konular haline gelmiştir (Özer, 2011: 60).

Bu çerçevede “Anadolu Üniversitesi öğrencilerinin kent konseyi algısı” başlıklı çalışmanın üç temel amacı bulunmaktadır. Bu amaçların ilki Anadolu Üniversitesi’nde eğitim almakta olan öğrencilerin kent konseylerinin yapısı ve işleyişi gibi konularda genel bilgi, algı ve tutumlarının ölçülmesidir. Çalışmanın ikinci amacı öğrencilerin Eskişehir’de yer alan kent konseyleri konusunda bilgi sahibi olup olmadıklarının belirlenmesidir. Çalışmanın son amacı ise “toplumun en dinamik kesimi” olarak kabul edilen gençlerin yerel karar alma süreçlerine katılım konusundaki düşüncelerinin ve sivil toplum örgütlerine katılım seviyelerinin belirlenmesidir.

Söz konusu amaçlar doğrultusunda Anadolu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi’nde, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nde, Güzel Sanatlar Fakültesi’nde, Eğitim Fakültesi’nde, Mühendislik Fakültesi’nde, Fen Fakültesi’nde, Hukuk Fakültesi’nde ve İletişim Fakültesi’nde eğitim almakta olan 1005 öğrenciye kapalı uçlu sorulardan oluşan anketler uygulanmıştır. Araştırmanın evreni Anadolu Üniversitesi’nde örgün eğitim almakta olan 23.194 öğrenciyi kapsamaktadır. Çalışmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nicel araştırma yöntemi kapsamında belirlenen model ise betimsel modeldir. Çalışmada örnekleme yöntemi olarak seçkisiz (rastgele) örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Araştırma için seçilen gruplar seçkisiz örnekleme yöntemlerinden basit seçkisiz örnekleme kapsamında belirlenmiştir. Araştırmada nicel çalışmanın sonucunda elde edilen veriler istatistiksel çözümlenmeye tabi tutulmuştur. Anket uygulamalarının içeriğine bakacak olursak: Anket yöntemi ile katılımcılara üç bölümden oluşan sorular

¹Tepebaşı Belediyesi, Dünya Sağlık Örgütü tarafından başlatılmış olan “Sağlıklı Kentler” hareketine katılmış ve Türkiye Sağlık Kentler Birliği’ne dâhil olmuştur. Bu çerçevede Tepebaşı Sağlık Kent Konseyi’nin yapısı ve işleyişi diğer kent konseyleri ile kıyaslandığında bir takım farklılıklar içermektedir. Bu konuda detaylı bilgi için lütfen bkz: Türkiye Sağlık Kentler Birliği: <http://www.skb.gov.tr/>

yöneltilmiştir. Buna göre ilk bölümde katılımcılara “kent konseyi” kavramını ve “Eskişehir Kent Konseyi”, “Odunpazarı Kent Konseyi”, “Tepebaşı Sağlıklı Kent Konseyi” isimlerini duyup duymadıkları sorulmuştur. Ardından kent konseyinin işleyişi ve yapısıyla ilgili ifadelerden oluşan bölümde katılımcılardan “kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, bu konuda bilgi sahibi değilim, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum” ibarelerinden kendilerine uygun olanı seçmeleri istenmiştir. Bu bölümde katılımcılara daha önce kent konseyleri konusunda bilgilendirilip bilgilendirilmedikleri de sorulmuştur. Anket uygulamasının ikinci aşamasında katılımcılara yerel düzeyde karar alma süreçlerine gençlerin katılımı konusundaki algı ve tutumları sorulmuştur. Son olarak ankette katılımcılara demografik sorular yöneltilmiştir. Anket sorularının hazırlanmasında Demir vd. (2015) ve Tosun Karabulut vd. (2016)’un çalışmalarında kullanmış oldukları anket sorularından yararlanılmıştır.

Ayrıca, kent konseylerinin yapısı ve işleyişi ile ilgili maddelerden oluşan bölüme ait hesaplanmış Cronbach-Alfa değeri 0,766 olarak belirlenmiştir.

5. Araştırmanın Bulguları

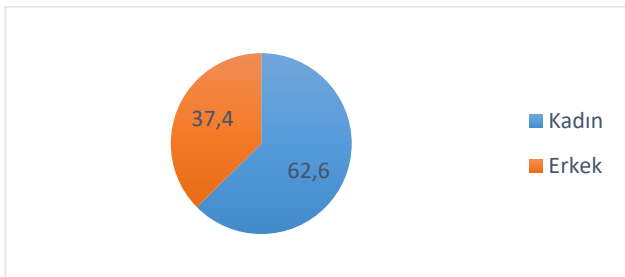
Araştırma sonucunda elde edilen bulgular demografik bulgular ve kent konseyi hakkında bilgi, algı ve tutumlara ilişkin bulgular olarak ikiye ayrılmaktadır. Söz konusu bulgular şöyle ifade edilebilir:

5.1. Demografik Bulgular

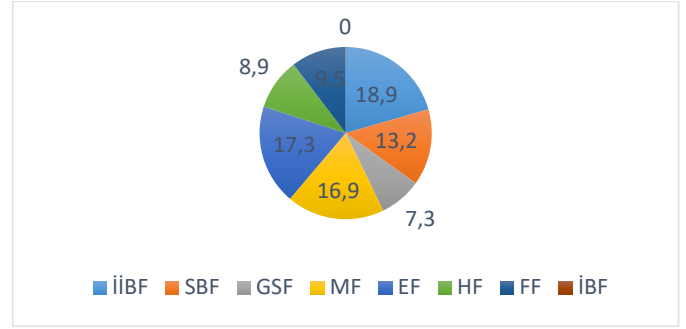
Çalışmaya katkı sağlamış öğrencilerin demografik özellikleri şöyledir:

Katılımcıların %62,6’si kadın, %37,4’ü erkektir. Yine katılımcıların % 18,9’si İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nde, %13,2’si Sağlık Bilimleri Fakültesi’nde, %7,3’ü Güzel Sanatlar Fakültesi’nde, %16,9’u Mühendislik Fakültesi’nde, %17,3’ü Eğitim Fakültesi’nde, % 8,9’u Hukuk Fakültesi’nde, %9,5’i Fen Fakültesi’nde ve %8,1’i İletişim Fakültesi’nde eğitim almaktadır. (Bkz. Tablo 1a ve 1b).

Tablo 1a.Demografik Bulgular 1

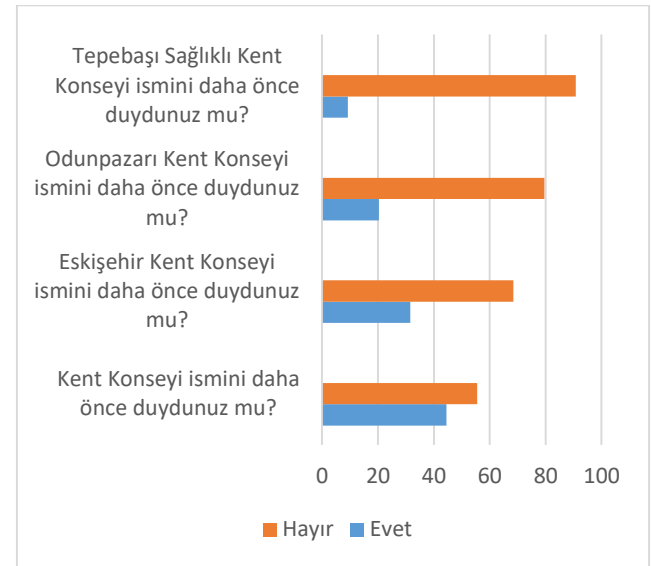
Tablo 1b.Demografik Bulgular 2

5.2. Kent Konseyi Hakkında Bilgi, Algı ve Tutumlara İlişkin Bulgular

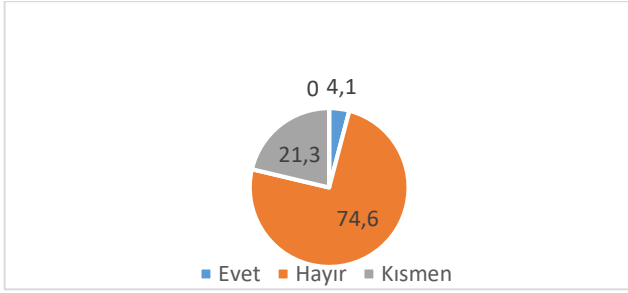
Daha önce de belirtilmiş olduğu gibi anket çalışmasının ilk kısmında öğrencilere kent konseyi ismini ve ardından “Eskişehir Kent Konseyi”, “Odunpazarı Kent Konseyi” ve “Tepebaşı Sağlıklı Kent Konseyi” isimlerini duyup duymadıkları sorulmuştur. Verilen cevaplara göre katılımcıların %55,5’i kent konseyi ismini daha önce duymamıştır. Eskişehir Kent Konseyi ismini duyanların oranı %31,6; Odunpazarı Kent Konseyi ismin duyanların oranı % 20,4 ve Tepebaşı Sağlıklı Kent Konseyi ismini duyanların oranı ise % 9,2’dir. Bu göstergeler Tablo 2’de mevcuttur.

Tablo 2. Konsey isimlerini daha önce duydunuz mu?

Bu soruların devamında katılımcılara “Kent konseylerinin işlevleri hakkında bilgi sahibi olduğunuzu düşünüyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya katılımcıların % 4,1’i evet; %74,6’sı ise hayır cevabı vermiştir. Kent konseyinin işlevleri hakkında kısmen bilgi sahibi olduğunu ifade eden katılımcı oranı ise % 21,3 olarak belirlenmiştir. (Bkz. Tablo 3).

Tablo 3. Kent Konseylerinin işlevleri hakkında bilgi sahibi olduğunuzu düşünüyor musunuz?

Katılımcıların kent konseylerinin yapısı, işleyişi gibi konularda katılım düzeylerini belirleyen ifadelerin bulunduğu kısımda en çok verdikleri cevap “Bu konuda bilgi sahibi değilim” cevabı olmuştur. (Bkz. Tablo 4-5-6). Tek tek ilgili ifadelerle verilen yanıtlara bakacak olursak:

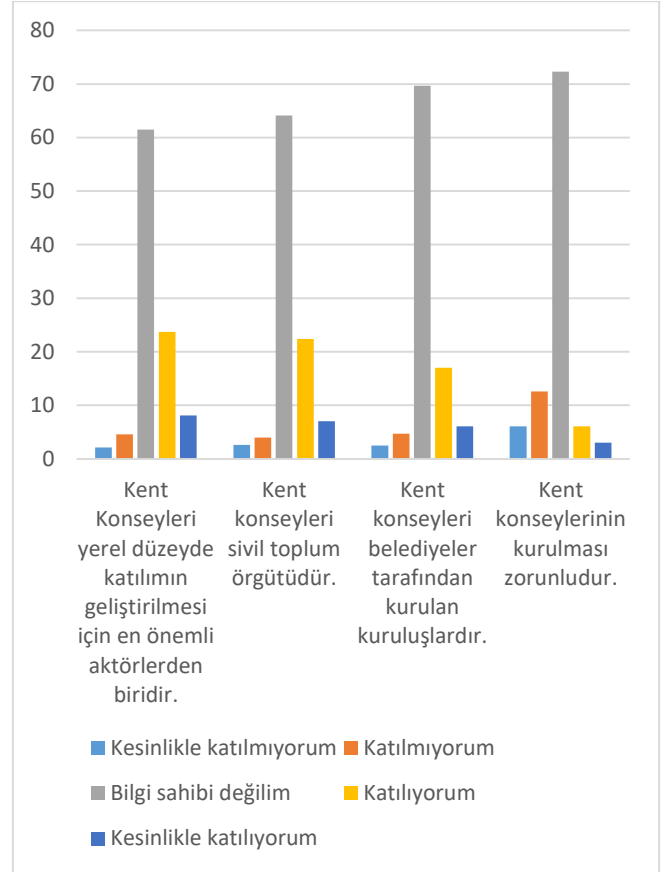
“Kent Konseyleri yerel düzeyde katılımın geliştirilmesi için en önemli aktörlerden biridir” ifadesine olumlu yanıt verenlerin oranı % 31,8; olumsuz yanıt verenlerin oranı ise % 6,7’dir. Bu konuda bilgi sahibi olmadığını ifade etmiş olan katılımcı oranı ise % 61,5 olarak belirlenmiştir.

“Kent konseyi bir sivil toplum örgütüdür” ifadesine olumlu yanıt verenlerin oranı % 29,4, olumsuz yanıt verenlerin oranı ise % 6,6’dır. Ankete katılan kişilerin % 64,1’i bu konuda bilgi sahibi olmadıklarını ifade etmişlerdir.

“Kent konseyleri belediyeler tarafından kurulan kuruluşlardır” ifadesine katılımcıların % 23,1’i olumlu yanıt vermiştir. İfadeye katılmadığını belirten katılımcı oranı % 7,2’dir. Yine bu konuda bilgi sahibi olmadığını belirten katılımcı oranı ise % 69,7 olarak belirlenmiştir.

“Kent konseylerinin kurulması zorunludur” ifadesine katıldığını belirten katılımcı oranı % 18,7’dir. Katılımcıların % 9’u ise kent konseylerinin kuruluşunun zorunlu olmadığını belirtmişlerdir. Bu konuda bilgi sahibi olmadığını ifade eden katılımcı oranı ise % 72,3’tür. (Bkz. Tablo 4).

Tablo 4. Kent Konseyinin Yapısı

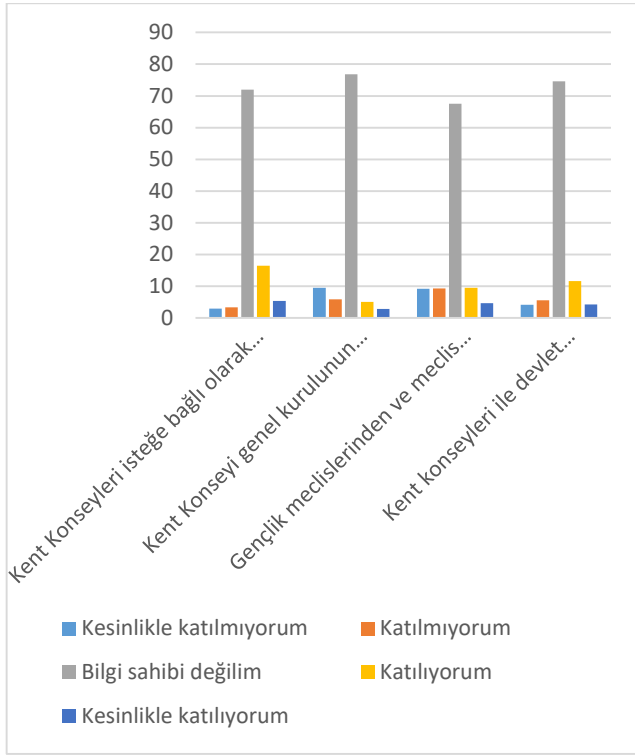
Sonraki ifadeye yer alan “Kent konseyleri isteğe bağlı kurulmaktadır” olumlu yanıt veren katılımcı oranı % 21,9’dur. Bu ifadeye olumsuz yanıt verenlerin oranı % 6,2 olarak belirlenmiştir. Bu konuda bilgi sahibi olmadığını belirten katılımcı oranı ise % 72’dir.

“Kent konseyi genel kurulunun kimlerden oluştuğunu biliyorum” ifadesine olumlu yanıt veren katılımcı oranı % 7,8’dir. Diğer taraftan ifadeye olumsuz yanıt verenlerin oranı % 15,4’tür. Yine bu ifade hakkında bilgi sahibi olmadığını belirten katılımcı oranı ise % 76,8’dir.

Sonraki ifadeye verilen yanıtlara göre “Kent konseyleri bünyesinde yer alan gençlik meclislerinden ve meclis çalışmalarından” haberdar olduğunu belirten katılımcı oranı % 15,1 olarak belirlenmiştir. Bu ifadeye olumsuz yanıt veren katılımcı oranı % 18,5’dir. Bu ifade hakkında bilgi sahibi olmadığını belirten katılımcı oranı ise % 67,5’dir.

“Kent konseyleri ile devlet yönetimine katılım hakkı arasında önemli bir ilişki bulunmaktadır” ifadesine olumlu yanıt verenlerin oranı % 15,8, bu ifadeye olumsuz yanıt verenlerin oranı ise % 9,7’dir. Bu konuda bilgi sahibi olmadığını ifade eden katılımcı oranı ise % 74,6’dır. (Bkz. Tablo 5).

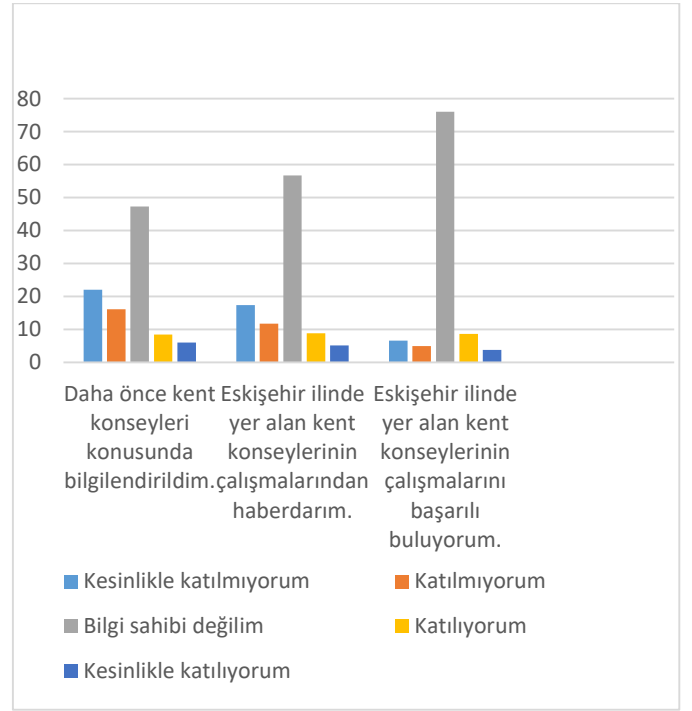
Tablo 5. Kent Konseyinin İşleyişi

“Daha önce kent konseyleri hakkında bilgilendirildim” ifadesine olumlu yanıt veren katılımcı oranı % 14,5 olarak belirlenmiştir. Bu ifadeye olumsuz yanıt verenlerin oranı ise % 38,2’dir. Bu konuda bilgi sahibi olmadığını ifade eden katılımcı oranı ise % 47,3’tür.

“Eskişehir ilinde yer alan kent konseylerinin çalışmalarından haberdarım” ifadesine katılımcıların % 14,1’i olumlu, % 29,2’si olumsuz yanıt vermiştir. Bu konuda bilgi sahibi olmadığını belirten katılımcı oranı ise % 56,7’dir.

“Eskişehir ilinde yer alan kent konseylerinin çalışmalarını başarılı buluyorum” ifadesine katılımcıların % 12,5’i olumlu, % 11,6’sı olumsuz yanıt vermiştir. Bu konuda bilgi sahibi olmadığını belirten katılımcı oranı ise % 76’dır. (Bkz. Tablo 6).

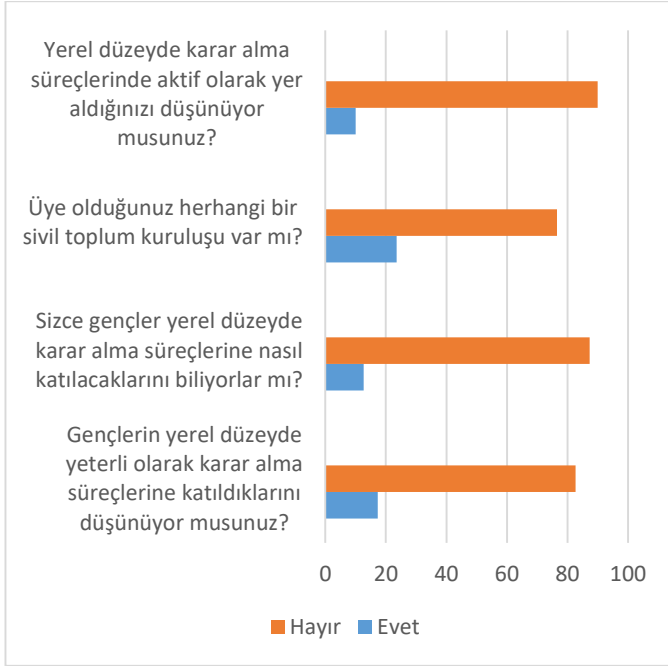
Sonraki aşamada katılımcılara evet ya da hayır cevabı verecekleri sorular sorulmuştur. Bu aşamada elde edilen sonuçlara göre “Gençlerin yerel düzeyde yeterli olarak karar alma süreçlerine katıldıklarını düşünüyor musunuz?” sorusuna katılımcıların % 17,3’ü olumlu yanıt vermiştir. Bu bağlamda katılımcıların % 82,7’si gençlerin yerel düzeyde yeterli olarak karar alma süreçlerine katıldıklarını düşünmemektedirler.

“Sizce gençler yerel düzeyde karar alma süreçlerine nasıl katılacaklarını biliyorlar mı?” sorusuna katılımcıların % 87,3’ü olumsuz yanıt vermiştir. Diğer taraftan bu soruya olumlu yanıt veren katılımcı oranı ise % 12,6 olarak belirlenmiştir.

“Üye olduğunuz herhangi bir sivil toplum kuruluşu var mı?” sorusuna katılımcıların % 23,5’i olumlu, % 76,5’i ise olumsuz yanıt vermiştir. Son olarak “Yerel düzeyde karar alma süreçlerinde aktif olarak yer aldığınızı düşünüyor musunuz?” sorusuna olumlu yanıt veren katılımcı oranı % 10, olumsuz yanıt veren katılımcı oranı ise % 90 olarak belirlenmiştir. (Bkz. Tablo 7).

Tablo 6. Kent Konseyleri ve Bilgilendirilme Faaliyetleri

Tablo 7. Karar alma Süreçlerine Katılım

6. Sonuç ve Değerlendirme

Eroğul (1999: 278-282), bir ülkede katılımın artırılması için dört temel koşul olduğunu ifade etmiştir. Buna göre öncelikle kişilerin kendilerini güvende hissettikleri ve hoşgörünün hâkim olduğu kültürel bir ortamın tesis edilmesi gerekmektedir. İkinci olarak “katılmayı gerçekleştirecek ve yaygınlaştıracak” kadın, çalışan sınıf ve gençler gibi “öznelerin harekete geçirilmesi” gerekmektedir. Katılımın artırılması için üçüncü koşul, eğitimin hem aile içinde hem de okulda katılımcı temeller üzerine inşa edilmesi gerekliliğidir. Dördüncü olarak ise “katılma alanlarının ve olanaklarının alabildiğine çoğaltılması ve çeşitlendirilmesi” gerekmektedir. Katılma alanları ise “yurttaşın kendisiyle ilgili konularda bilgi verilmesi”, “yurttaşın görüşünün sorulması”, “yurttaşın öneri kabul edilmesi” ve “yurttaşın ilgilendiren kararların onunla görüşülerek oluşturulması” gibi durumları kapsamaktadır (aktaran Eroğul, 1999: 283).

Yapısı ve işleyişini göz önünde bulundurduğumuzda kent konseyleri özellikle “yurttaşın öneri kabul edilmesi” ve “yurttaşın ilgilendiren kararların onunla görüşülerek oluşturulması” noktasında vatandaş ile yerel yönetimler arasında köprü vazifesi olabilecek “katılma alanı ve olanağı” olarak karşımızdadır. Ne var ki, bu olanak hakkında özellikle de gençler bilgi sahibi değildirler. Bu da gençlerin katılım davranışlarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Anadolu Üniversitesi’nde öğrencilik yapmakta olan gençlerin karar alma süreçlerine katılımlarına ilişkin olarak gerçekleştirilen araştırma sonucunda ele edilen bulgular şöyledir.

İlk bulgu kent konseylerinin bilinirliklerine ilişkindir. Buna göre, katılımcılar kent konseyleri hakkında yeterli bilgiye sahip değildirler: Katılımcıların yaklaşık yarısı kent konseyi adını daha önce duymamıştır. Yine, katılımcıların yaklaşık %75’i kent konseylerinin işlevleri hakkında bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdir. Anketin ikinci kısmında yer alan konseylerin yapıları ve işlevleri ile ilgili sorulara verilen yanıtların büyük kısmı da “Bu konuda bilgi sahibi değilim” olmuştur.

İkinci bulgu Eskişehir’de yer alan kent konseylerinin bilinirliklerine ilişkindir. Buna göre; Eskişehir ilindeki kent konseyleri arasında en fazla bilinirliğe sahip kent konseyi: Eskişehir Kent Konseyi’dir. Eskişehir Kent Konseyi’ni Odunpazarı Kent Konseyi izlemektedir. En az bilinirliğe sahip kent konseyi ise Tepebaşı Sağlıklı Kent Konseyi’dir.

Üçüncü bulgu, katılımcıların kent konseyleri hakkında bilgiye erişimleri ile ilgidir: Kent konseyleri, kent konseylerine bağlı meclisler ve çalışma grupları ile ilgili sivil alanda veya akademik eğitim içinde yeterli bilgilendirme veya tanıtım yapılmamıştır. Katılımcıların büyük çoğunluğu kent konseyleri hakkında bilgilendirilmediklerini belirtmişlerdir.

Kent konseylerinin yürütme kurullarında ve genel kurulunda sivil toplum örgütlerinden temsilcilerin bulunduğu daha önce belirtilmişti. Dolayısıyla sivil toplum kuruluşlarına üyelik de kent konseylerinin bilinirliğine etki eden özelliklerden biri olarak görülebilir. Ne var ki katılımcıların yaklaşık % 77’si herhangi bir sivil toplum kuruluşuna üye olmadıklarını belirtmişlerdir. Buradan hareketle çalışmada elde edilen dördüncü bulgu: “Gençler arasında sivil toplum kuruluşlarına üyelik oldukça kısıtlıdır” olarak ifade edilebilir.

Çalışmada elde edilen beşinci bulguya göre gençler yerel düzeyde karar alma süreçlerine nasıl katılacaklarını bilmemektedirler. Zira katılımcıların da yaklaşık % 88’i yerel düzeyde karar alma süreçlerine nasıl katılacaklarını bilmediklerini ifade etmişlerdir.

Çalışmanın son bulgusu gençlerin yerel düzeyde karar alma süreçlerine katılımlarına yönelik algılarına ilişkindir. Buna göre, gençler yerel düzeyde karar alma süreçlerine yeterli katılım gösterememektedirler. Bu bulgu katılımcıların % 82,7’lik bir oranla ilgili soruya vermiş oldukları “hayır” cevabına dayanmaktadır.

Söz konusu bulgularla birlikte kent konseylerinin “gençlerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerinin artırılması ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif olarak yer almalarının sağlanması” şeklinde ifade bulan görevini göz önünde bulundurduğumuzda kent konseylerinin söz konusu görevi tam anlamıyla yerine getirememiş oldukları görülmektedir. Mevcut durumu değiştirmek için Eskişehir özelinde, kentte yer alan konseylerin bilinirliklerini artırıcı, meclislerini, çalışma gruplarını tanıtıcı faaliyetler içinde bulunmaları gerekmektedir. Yine katılımcı süreçler ve içerici faaliyetler geliştirilerek gençleri katılım süreçlerine dâhil etmeleri gerekmektedir.

Bu noktada birkaç örnek vermek gerekirse: Öncelikli olarak üniversiteler ve kent konseyleri arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesi gerektiğinden söz edebiliriz. Kent konseylerinin özellikle yürütme kurullarında üniversite temsilcilerinin yer almaları üniversite ve kent konseyleri arasında işbirliğinin gelişmesine katkı sağlayabilir. Konseyler ve üniversiteler arasında işbirliklerinin geliştirilmesi üniversitelerde ilgili konularda seminer, konferans, akademik çalışma ve araştırmaların yaygınlaşmasına yol açabilir. Böylece gençlerin konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerinde artış sağlanabilir.

Ayrıca söz konusu süreç içerisinde gençler arasında yaygın olarak kullanılan sosyal medya ve diğer iletişim araçları yoluyla konsey faaliyetlerinin, etkinlik duyurularının paylaşılması sağlanabilir. Zira günümüzde sosyal medya yerel demokrasinin geliştirilmesine aracılık eden mekanizmalar açısından önemli bir fırsat olarak kabul edilmektedir (Şahin vd., 2015: 203).

Yine kent konseyleri gençlik meclislerinin kente yeni gelen öğrencilere yönelik hem kenti hem de konseyleri tanıtıcı faaliyetler geliştirmeleri sağlanabilir. Bu konuda öğrenci yurtlarında, üniversiteye kayıt alanlarında masalar oluşturularak tanışma ve tanıtma etkinliklerinin düzenlenmesi de gençlerin katılım davranışlarını olumlu yönde etkileyebilecek faaliyetler arasında sıralanabilir.

Kaynakça

- Agenda 21 (1992). (Erişim: 12.02.2018), <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/Agenda21.pdf>
- Bulut, Tahsin (2013). *Şeffaf Katılımcı ve Etkin Kent Yönetimleri için Kent Konseyleri*. Bursa: Ekin.
- Çelik, A. (2013). “Kent Yönetimi Bağlamında Kent Konseyinin İşlevleri Üzerine Bir Değerlendirme”. *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 14(2), s. 215-229.
- Demir, O. ve Cengiz, E. (2015). “Kent Konseylerinin Bilinirliği ve Etkinliği: Gümüşhane Üniversite Öğrencileri ve Çalışanları Örneği”. *II. Ulusal Kent Konseyleri Sempozyumu 10-11 Nisan 2015 Bildiri Kitabı*, Keskin, E. B. ve Tosun, K. E. (Ed.). s.180-192.
- Emrealp, S. (Haz.) (2005). *Yerel Gündem 21 Uygulamalarına Yönelik Kolaylaştırıcı Bilgiler Elkitabı*. İstanbul: IULA-EMME (UCLG-MEWA) Yayını.
- Eroğul, C. (1999). *Devlet Yönetimine Katılma Hakkı*. Ankara: İmge.
- Eryılmaz, B. (2016). *Kamu Yönetimi*. Kocaeli: Umuttepe.
- Eskişehir Sağlıklı Kent Profili (2018). (Erişim 14.01.2018), <http://www.skb.gov.tr/wp-content/uploads/2017/01/Tepebasi-Sehir-Saglik-Profil.pdf>
- Eskişehir Kent Konseyi (2018). Organizasyon Şeması. (Erişim:09.04.18), http://www.eskisehirkentkonseyi.org.tr/org_sema.php
- Habitat Gündemi ve İstanbul Deklarasyonu (1999). (Erişim: 21.01.18), <http://webdosya.csb.gov.tr/db/habitat/editedosya/file/dokumanlar/Istanbul%20Deklarasyonu.pdf>
- Karasu, M. A., Çelik, M. L. & Altıparmak, C. (2018). *100 Soruda Kent Konseyi*. Ankara: Seçkin.
- Kent Konseyi Yönetmeliği (2006). (Erişim: 02.04.18), <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/10/20061008-5.htm>
- Kent Konseyi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik(2009). (Erişim: 11.04.18), <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/06/20090606-9.htm>
- Odunpazarı Kent Konseyi (2018). Organizasyon Şeması. (Erişim: 09.04.18), <http://www.odunpazarikentkonseyi.com/organizasyon-semasi>
- Özer, Y. E. (2011). “Gençlerin Toplumsal Yaşama Katılımı ve Yerel Yönetimlerin Rolü”. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 26 (1), s. 43-65.
- Soygüzel, H. (2012) (Yay. Haz.). III. Türkiye Kent Konseyleri Buluşması - Ulusal Raporu. Türkiye Kent Konseyleri Birliği.
- Sumbas, A. ve Ömürgönülşen U. (2018). “Etkin Bir Yerel Paydaş Olma Yolunda Kadın Meclislerinin Karşılaştığı Sorunlar Üzerine Bir Değerlendirme: Ankara Kadın Meclisleri Örneği”. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 32 (1), s. 65-82.
- Şahin, A., Söylemez, A. & Taşpınar, Y. (2015). “Kent Konseylerinin Sosyal Medya Kullanımı Üzerine Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme (Küçükçekmece ve Yenimahalle Kent Konseyleri). İçinde: Keskin, E. B. ve Tosun Karakurt, E. (Ed.), *II Ulusal Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, (s.193-206).Bursa Kent Konseyi Bilimsel Yayınlar Dizisi-2.
- Tekeli, İ. (2015). “2016 Habitat III Zirvesi'ne Türkiye'nin Hazırlığı Heyecan Vermiyor”. (Erişim: 21.02.18), <http://www.mimarlikdergisi.com/index.cfm?sayfa=mimarlik&DergiSayi=397&RecID=3657>
- Tosun Karabulut, E. Keskin, E. B. ve Selimoğlu, E. (2016). “Yerel Düzeyde Katılımcı Mekanizmalar Olarak Kent Konseylerinin Bilinirlik ve Etkinlik Düzeylerinin Analizi: Bursa Örneği”. *Sosyoekonomi*, 24 (28), s.85-107.
- Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği İnternet Sayfası (2018). (Erişim: 14.02.18), <http://www.skb.gov.tr/>
- Uslu Aydemir İ. Ve Yılmaz H. H. (2018). “Yerel Yönetimlerde Katılımcılık: Kent Konseylerinin Rolü ve Bir Yapılandırma Önerisi”. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 27 (1), s. 113-145.
- Zeren, H. E. (2017). *Kent Konseyleri, Dünyadaki Görünümü ve Türkiye Analizi*. Bursa: Ekin.
- 5393 Sayılı Kanun, madde 76, (2005). (Erişim: 25.02.18), <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5393-20150404.pdf>

